

'אכילה קודם תקיעת שופר'

'הפסקה בין שחרית למוסף'

מנהג העולם: המנהג הרווח בבתי הכנסת, בישיבות הקדושות, ובחצרות הקודש, שמאריכים מאוד בחפילות ראש השנה, ולכן עושים 'הפסקה' בין שחרית למוסף לפני התקיעות, כאשר חלק גדול מהציבור עושים קידוש ואוכלים ושותים, להשיב נפשם ולחזק עצמם לקראת המשך עבודת היום - תקיעת שופר, ותפילת מוסף.

במאמר שלפנינו, נברר את יסוד ההלכה מרובתיו הראשונים והאחרונים, האם מותר לאכול לפני קיום מצות תקיעת שופר. פרטי ההלכות בדברים אלו רבים ומקוצר הגיליון אי אפשר להקיף את כל הסוגיא. נציין מספר ספרים שמרחיבים בנושאים אלו. ספר **מרדכי יוסף החושב** (על ענייני ראש השנה עמוד תפח ואילך), **משנה ברורה מהדורת דרוש** (ביאורים ומוספים על המשנ"ב שצוינו להלן), **פסקי תשובות** (סימן תקפ"א אות ב), **שמות המועדים** (עמוד לה ואילך), ועוד.

1. איסור 'אכילה' לפני קיום המצוה

אכילה קודם מצוה: מבואר **במשנה** (סוכה דף לח.), מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב לטול, לכשיכנס לביתו יטול על שלחנו. לא נטל שחרית יטול בין הערבים, שכל היום כשר ללולב. שואלת הגמ' מדוע נוטלו על שלחנו. כלומר שצריך להפסיק מסענותו לצורך קיום מצות לולב, והרי מבואר בברייתא, שאם התחילו אין מפסיקו. מתוך רב אשי במסקנא, שמדובר ביום טוב שני, שחיוב נטילת לולב בו הוא רק מדרבנן, ולכן חייב להפסיק רק אם אין לו שהות ביום לטולו, אבל אם יש עוד שהות ביום לטול את הלולב, אינו צריך להפסיק.

וכתב **הרא"ש** (סוכה פרק ג סימן כז), שהדיון שאם התחיל לאכול לפני נטילת לולב אינו חייב להפסיק, הוא דוקא ביום טוב שני, כמו לגבי תפילה שאם התחיל אין מפסיקו, אבל ביום טוב ראשון חייב להפסיק אפילו אם עדיין יש שהות ביום, כמבואר **בגמ'** (שבת דף טו:) שמופסיק לקריאת שמע דאורייתא. ותמה על **הרי"ף** מדוע לא הביא את מסקנת ההסוגיא שביום טוב ראשון חייב להפסיק.

ומדויק **ברש"י** (סוכה דף לח. דו) (טול) ומפורש **תוס'** (סוכה דף מו: ד"ה אחרון), שכל הגדון האם חייב להפסיק אבל ודאי שאסור להתחיל לאכול קודם המצוה. וכן נפסק **בשו"ע** (סימן תרנב סעיף ב), אסור לאכול קודם נטילת לולב. ואם התחיל לאכול, ביום הראשון שהוא דאורייתא מפסיק אפילו אם יש שהות ביום אחריו גמור. האכילה, אבל מהיום השני ואילך, אם יש עוד מוספיק זמן עד השקיעה אינו חייב להפסיק, ואם אין מוספיק זמן, חייב להפסיק. מוסף **הרימ"א** בשם **הרי"ן** (סוכה פרק לולב הגדול) שאם התחיל בביתו חצי שעה לפני שהגיע זמן חיובו, אפילו ביום הראשון אינו צריך להפסיק אם יש שהות ביום. טעם

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא. התשובות הנכונות ויכולו במידת האפשר בגיליון הקרוב, כל מי ששולח תשובה מבוהרת על השאלה נכנס להגרלה!

(הגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבועי:

3 זוכים בספר הנפלא 'כל נדרי' להג"ר יצחק אליהו שטסמן שליט"א

שאלה: האם ראוי לקחת תוספי תזונה, שלא ירגיש את צום יום הכיפורים?

כתוב (ויקרא פרק טו פסוק לא) וְעִנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם, וִישׁ לְדוֹן הָאֵם מִה שְׁלוֹקֵךְ קָלִי צוֹם עוֹשֶׂה דַבַּר שֶׁלֹּא יִרְגֵשׁ עֵינָיו, או דלמא ארבה הרי מבואר **בשערי תשובה** לרבינו יונה (שער ד אות י) טעם המצוה לאכול בתשיעי כדי שיהיה לו כח להתענות בעשירי, הרי שאדרבה יש ענין ובכלל לאכול ולהקל על הצום, ובכלל זה קלי צום שמחזיק את האוכל הרבה זמן בגוף? מקורות שדי חמד (מערכת יום הכיפורים סימן א), ושו"ת חלקת יעקב (או"ח סימן רטז).

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב ערב (תשובה שתיגע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחד מהאזורים הבאות:

- ב'קו הילכתא' טלפון 02-5377085 - שולחן 4
- ב'עמדות נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
- ב'חדר קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
- ב'מסע מספר 6507823-1532
- ב'מייל 5047867@gmail.com

שם הזוכה בהגרלת גיליון 234 על סג' כרכים חפץ חיים שמירת הלשון אהבת חסד עם ביאור 'ארחות חיים' האברך המופלג הרב משה גולדברג שליט"א ישיבת מיר ירושלים

המדור השבועי נתרם על ידי הגאון רבי יצחק אליהו שטסמן שליט"א בעל מחבר הספר הנפלא 'כל נדרי' יהי רצון; שיזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, אמן.

ספר הגוף נדרי

"כל נדרי" נדרים ומנהגים

סיאה על נדרים ומנהגים, על הפרשת תרומה וקבלת שבת, זריקה, תענית ועוד. קבלת נדרים ומנהגים, חוקי מנהג מקום, מנהגי אבות, וסיפורי מנהגים.

החלבות ממוסעות בתלונות מרובות סביב מוצאים והערות חלבוט, מוציאים וביחודים מוראטונים הארצותיים פסקי הלכות חסינים מוספיק ומנעו

900 עמודים
מיר מילקס

יש להזמין בלבד
071-4306401
מספר הזמנה

ברכת מזל טוב לאברך המופלג בתורה ויראת שמים ארי שבחבורה בישיבת מיר המעטירה רבי שמואל דרורי שליט"א לרגל הולדת בנו בשעטו"מ זה הקטן גדול יהיה ויזכו והורשיות לרוות ממנו רוב נחת לתרומות והנצחות חייגו עכשיו 02-5377085 שולחן 8

רוגלאך

כזית	ברכה / ברכה אחרונה
¼ יחידה	מוזנות / על המחיה
14 גרם	

עוגות כחושות (שיש שוקולד וכדו')

כזית	ברכה / ברכה אחרונה
¼ פורסת עוגה נכה	מוזנות / על המחיה
פורסת עוגה רפה	מוזנות / על המחיה

עבה (2 ס"מ)
דקה (1 ס"מ)

תמונות מוקטנות של מאכלי מזונות בגודל כזית מותך ספר 'כזית השלם' (עמודים 38, 45) להג'ר ישראל פינחס באדנער שליט"א ובנו הג'ר משה באדנער שליט"א

5. המחמיר'ע לגבי תקיעות

בגהות רעק"א על השו"ע (מהדורת פרידמאן סימן תקפט על עטרת זקנים ס"ק א) פוסק שאסור לאכול לפני התקיעות, והיך דק לילולת או לחולה. וכן כתב **הבית מאיר** (סימן תרנב) שיחזק שאסור אפילו לטעום בראש השנה לפני תקיעת שופר. וכן כתב **המשא אפרים** (סימן תקפט סעיף ב) שאסור לאכול לפני תקיעת שופר, ורק מי שליבו חלוש ואם לא יטעם לא תהיה דעתו מיושבת בתקיעות ובתפילה, קידוש ויאלץ כזית מזונות משום 'קידוש במקום שועד' וישנה מעט קפה או תה, ויעשה זאת בצניעה שלא ילמדו ממנו המון הקום להקל ביותר. וכתב **השערי תשובה** (סימן תקפט ס"ק א) שלא יאכל קודם תקיעת שופר אם לא שקשה עליו התענית הרבה.

המשנ"ב (סימן תרצב ס"ק טו) פוסק לענין קריאת מגילה של יום, שאפילו אם כבר התפלה, אסור לאכול לפני קריאת המגילה, כמו לענין שופר וולכו. וכתב **השערי הציון** (סימן כח) שהדוקר כמו שכתוב **בתוספתא** (שבת פרק א הלכה ז) כשם שפוסקים לקריאת שמע, כך מפסיקין לקריאת המגילה, וקריאת הלל, תקיעת שופר, ולנטילת לולב ולכל מצוות האמורות בתורה. (והם מדובר באכילה ולא בטעימה).

יש להחמיר: הג"ר **יוסף שלום אלישיב זצ"ל** (קובץ תשובות חלק ג סימן פט) פסק לגבי המנהג בשיבות לקדש ולטעום כלל, אפילו בין תקיעות המושב, לפי מה שהוכיח להחמיר בטעימה, ולא אריך למיעבד הכי אלא אם כן הוא לצורך גדול. ואפילו למי שליבו חלוש אין לא לאכול פת, כדעת **הספן משה**. ורק אם הוא בגדר חולה מותר לו לאכול פת. אם הוא אוקו לכך, אכן, ביום השני של ראש השנה יש להקל במי שחלוש לבו, לאכול עד כביצה פת אם הוא צריך.

והורה הג"ר **שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה תפלה פרק יז הערה 32) למרות שהרבה ישיבות חשובות נהוג לעשות קידוש לפני התקיעות, אך מי שחלוש לא צורך לכך, לא יאכל לפני התקיעות כלל, אפילו בין תקיעות המושב (שלפני מוסף) לתקיעות דמועמד (בחרות הש"ץ). וכל אדם צריך לאמוד את עצמו, האם נצרך לאכילה, ואם אינו חלוש לא יקדש, אולם אם יודע שצריך לאכול אין לו להחמיר שלא יאכיל שכוו בהפסדו. כאשר מחבר אידת כתב בספרו שאסור לאכול קודם תקיעת שופר. העיר לו הגרש"ז אפילו שרבים אוסרים, אבל מכל מקום בהרבה ישיבות חשובות נהוג לעשות קידוש לפני התקיעות.

6. אחרי תקיעות דמיושב

לדעת **האשל אברהם** (בוטשאטש סימן תקפט) יש להקל לאכול אחרי תקיעות דמיושב, כאשר יש לו חולשה כלשהי, כי אפילו שהתקיעות של חזרת הש"ץ (דמועמד) הם גם מצווה ותקנת חז"ל בקביעות, אבל מכל מקום לא שייך בהם כל כך החשש שמא ישכח לקיים את המצוה, כיון שהם סתפלות למוסף. ובספר **פסקים ותקנות לרעק"א** (סעיף יב) מובא, כאשר היתה בפתחו בשנת תקצ"ב מגפת החולירע, וליק"א הגאב"ד אידת דינו שכל מי שפגש בעצמו

האיסור לאכול קודם נטילת לולב, מבואר **הלבוש** (סימן תרנב סעיף ב) 'כדי שלא יטרד ויבא לידו שחכה'.

2. היתר טעימה לפני מצוה

מלוש השו"ע שכתב 'אסור לאכול', מדייק **המגן אברהם** (סימן תרנב ס"ד פ') שרק אכילה אסורה, אבל טעימה מותרת לפני נטילת לולב, ובמבואר **שו"ע** (סימן רלב סעיף א) שאסור לאכול לפני תפילת מנחה אבל מותר לטעום, וכן בהלכות פסח (סימן תלא סעיף ג) שהשו"ע כתב שאסור לאכול קודם בדיקת חמץ, וכתב **המהרי"ל** (הלכות ערב פסח עמוד נא) שטעימה מותרת.

הקשו **בתוס'** (סוכה דף מו: ד"ה אתרוג), איך רבי תניא אבל מהאתרוג לפני נטילת אותו, הרי הדין שפוסקים באמצע אכילתו בשביל לטול אתרוג, קל וחומר שאסור להתחיל לאכול לפני נטילת לולב, ותיירץ שהטביל בו אתמול אחרי שנטל, ויצא בו היום, ותמה המגן אברהם מדוע לא תירצו תוס' שטעימה מותרת קודם המצוה, ותיירץ ש'תוס' הבינו ש'מטביל' פירושו שלא תאכל הסעודה, והניח ב'צ"ע. ו**באילה רבה** (ס"ק ד') חולק על התיירץ של המגן אברהם, כיון שבכמה מקומות מצינו טיבול של בתוך הסעודה, ולכן לדעתו מוכח בתוס' שאין להחיל טעימה, ודלא כמו שמוכח בשו"ע שאפשר להתיר טעימה.

החיי אדם (כלל קמה סעיף טז) פוסק שמי שליבו חלוש וקשה לו להמתין, מותר לו לטעום לפני נטילת לולב, כי רק באכילה גזרים שמה שיכח, אבל בטעימה בעלמא לא חששו שמה שיכח, אבל מי שאינו חלוש יחמיר ולא יטעום כלום.

3. הכרעת הפוסקים

לגבי לולב מבריע **המשנ"ב** (ס"ק ז), שמעיקר הדין מותר לטעום טעימה בעלמא, אבל מכל מקום אין להקל אלא לצורך גדול, ולגבי אכילה לפני קריאת המגילה, כתב **המשנ"ב** (סימן תרצב ס"ק יד) שקדוק אכילה אסורה אבל מותר לטעום, ואפילו נטעם אין להקל כי אם לצורך גדול, כמו חולה קצת או המתענה וקשה לו להתענות, ולגבי אכילה בחצי שנה שלפני תפילת ערבית, כתב **המשנ"ב** (סימן רלה ס"ק טז), שאסור לאכול אפילו קמיעה, אבל מותר לטעום מיני פירות טעימה בעלמא ואפילו פת כביצה.

מדברי **המשנ"ב** הוכיח הג"ר **יהושע ישעיה נויברט זצ"ל** (משנ"ב דרוש ט) שאחרי שהגיע זמן תפילת ערבית אסור אפילו טעימה בעלמא, אמנם מדברי הג"ר **יוסף שלום אלישיב זצ"ל** (קובץ תשובות חלק ג סימן פט), שמעש שבדין כבונת המושב"ב (קובץ לטעום, גם אחרי שהגיע זמן קריאת שמע).

בדמכת מנחה: לגבי אכילה לפני בדיקת חמץ, נפסק **שו"ע** (סימן תלא ס"ק י) שמותר לטעום טעימה בעלמא שהוא לא יותר מפת כביצה, וגם באכילת פירות אין ראוי לשהות הרבה, אחרי שכבר הגיע זמן הבדיקה.

תפילת מנחה: לגבי אכילה לפני תפילת מנחה, נפסק **שו"ע** (סימן רעג ס"ק ט) שאסור לאכול סעודה קטנה כאשר קובע סעודה, אבל מותר לטעום פירות, וכן מותר לאכול פת כביצה באופן שאדם אוכל כל אינו נחשב **ובמשנ"ב** (ס"ק לד) פסק שמותר לאכול אפילו הרבה פירות כי אינו נחשב סעודה.

טעם השיטה שבדין להפסיק, מפני ש**המגן אברהם** (סימן תלא ס"ק ט) למרות שפוסק ר"ל מבואר שאסור לטעום פת, אולם היתר שהוא תדיר, אבל כאן הוא פעם אחת בשנה וחוששים יותר שיכח. ולפי דבריו נוכל ליתן את הסתיידות המשנ"ב, שרק בדאורייתא ובמגילה שהוא דברי קבלה חמור, אבל ק"ש למרות שאסור דאורייתא כיון שמצוותה מקיימים בכל יום לא החמירו.

4. שיעור טעימה

כזית ובביצה: בגדוים יש קידוש במקום סעודה, מבואר **במשנ"ב** (סימן רעג ס"ק כא) שצריך לאכול כזית, ושיעור טעימה המותרת כתב **המשנ"ב** (סימן תרצב ס"ק יד), סימן רפו ס"ט ט) והיינו כביצה פת, או משיק שיעור ביצה וגם פירות הרבה לא נחשב קבץ, ושיעורו בספר **כזית השלם** (עמוד 23) הביא מסקנת **גדולי הדור שליט"א**, שיעור אפסר לדעת הגר"ח **נאה** 28.8 מ"מ (חצי ביצה), ולדעת החו"א **איתר** להקל ב-17 ס"מ (שליש ביצה), ושיעור כביצה, לדעת הגר"ח **נאה** 57.6 מ"מ, ולדעת החו"א **נאה** 51 ס"מ (3 זיתים). התמונות הבצ"ח הם לפי שיטת הגר"ח נאה.

ומבואר **בשונה הלכות** (סימן תרצב ס"ק ב) כי השתיה המוכרת **במשנ"ב** היא מוקדה המוכר ככל מים מותר לשתות גם יותר משיעור זה. ולגבי שיקה תפילת מוסף בשבת מבואר **במשנה ברוה** (סימן רפו ס"ט ט) שאם חלש לבו יכול גם פת לאכול עד שתתיישב דעתו אף שהוא יותר מכביצה.

עוזב את הישיבה מיד, ובסוף הבעלי בתים עזבו את הישיבה (מוסף שבת קודש ואתחנת תשמ"ט). והגיד הגר"א ברודיאנסקי כי לאחר שראה רבי אליהו ברון קמאי את התערבות העצומה בשישה בתפילות המוסף, לאחר שטעמו והתחזקו בעבודת הקודש, הבין כמה צדק רבי ירוחם.

וכן המנהג באריסק, על פי הגר"ז מבריסק זצ"ל שאכל בעצמו לפני התקיעות. ומסופר כי אחז בידו של הבעל התקיע הגר"ש זיילברג זצ"ל וביקש ממנו לקדש ולאכול כדי שהתקיעות יהיו כדון (הליכות שלמה ראש השנה פרק ב' אות א').

דעת הגר"א משה שטרנבוך שליט"א (תשובות והנהגות כרך ד סימן קלז, וכרך ה סימן קעט, מועדים חמנים ראש השנה סימן ד) שלמעשה מי שקשה לו להמתין ברה"ע עד סוף התפלה משום שמוניעת האכילה יפריע לו ולא יכון כראוי, יעשה קידוש ואכל, אבל אדם שיכול לא לאכול כלל קודם התקיעות והדבר לא יזיק לו בתפלה עדיף שלא יטעם, ובישיבות נהגו לקדש לפני תקיעות, וכן מעיד ששמע שהנהיג כן רבי ישראל סלנטר זצ"ל, ואולי האריכו מאוד בתפלה בזמנו, אבל גם אצל הגר"ז מבריסק זצ"ל הצבור הקילו וקידשו ואכלו אצלו, והניח בצ"ב. אמנם באכילה חוששים שמא ישכח אבל בטעימה לחלש בלבד. ועיקר טעם ההיתר בישיבות, הוא ש"רבים מדרכי אהר"ד, ואין חשש שישכחו ויקדשו יותר מהמתנדב ולומר, ואם נהגוהוים להקל ולקדש לפני התקיעות, עדיף שיקדשו בבית הכנסת ש"רבים מדרכי אהר"ד, מאשר אכילה בבית שיש פוסקים שאוסרים ממתת החשש שימשך באכילתו ויאחר את התקיעות.

לדעת הגר"א אליעזר יהודה ולדנברג זצ"ל (שו"ת ציץ אליעזר חלקו ו סימן ז) הדין של טעימה לפני התקיעות לכתב יותר קל מהדין של טעימה לפני נטילת לולב, ויש להקל אפילו בלא צורך גדול, כי התקיעות נעשים במשותף כל הציבור ביחד, ואין חשש שמא ישכח, שהרי החיי אדם כתב שזה החילוק בין טעימה לאכילה, שדוקא באכילה חוששים שמא ישכח אבל בטעימה בעלמא לא חוששים, וכל שכן לפני התקיעות פחות שייך הטעם שמא ישכח מאשר לפני נטילת לולב, כיון שידוע שהציבור לא יחכו לו, ומודרז לטעום במהירות ולחזור לבית הכנסת, ולא חוששים שמא כל הציבור ישכח כיון שציבור רחוק הן, ומי שרצה לצאת מן המבואה, יכול לבקש מחבירו או משכנו שיזכיר לו ללכת לתקיעות וסופר בשעה המיועדת.

בשרית שבת האכילה (פרק נו הערה ב ובתקונים ובמילואים חלק ג) מובא בשם הגר"א אהיבאן זצ"ל שרבים מקילים לאכול גם ויתר מבצעה, כאשר אוכלים בציבור בבית הכנסת ורבים מדרכי אהר"ד, או בגלל שיש זמן קבוע לתפילה, ולא שייך החשש שישכח. ומוסיף בתקונים ומילואים שיש יחידים שהולכים לביתם ברה"ע ואוכלים יותר מבצעה וטומכים ע"ז שיש זמן קבוע לתפילה.

תענית אחר חצות: לדעת הגר"א ניסים קרליץ שליט"א (חוט שני ר"ה עמוד נד) מי שאינו מתפלל ותיקין, אם לא יאכל לפני תקיעת שופר יצא שכרו בהפסדו, וכי יצונו שהוא עם עד אחרי חצות היום של יום טוב, ולכן מותר לטעום לפני התקיעות, אבל רק "לטעום" שיעור כבצה מפת או פת כסנין, ולענין קידוש במקום עבודה מספיק כוית. [יש חשש שיש לשתות מים קודם תפילת שחרית, משותר לכל הדעות, שלא היה חזק שום].

והנה נפסק בשו"ע (סימן תקצט סעיף א) ובמנחת (ט"ק ב) שאסור להתענות בראש השנה עד השקיעה, כי אם תענית חלום, אבל מותר להתענות ולהתפלל בראש השנה עד חצות, אפילו שבשבת ושאר יום טוב אסור לצום עד חצות.

הגר"א יוסף שלום אלישיב זצ"ל היה נוהג לאכול לפני התקיעות, ובגיל 85 כתב תשובה, ובו הסיק שראוי להחמיר לא לאכול לפני התקיעות, ומכח זה החמיר על עצמו והפסיק לאכול לפני התקיעות, וכך נהג עד הניתוח שהיה בשנת תשס"ו. ולמרות שהיה חלול והתפלל בבית מדרשו באריות, ולא היו מדלגים את הפזיזים שיש נוהגים לדלג, והיו מסמימים בערך בשעה אחת בצהריים.

כ"ק האדמו"ר מויזניץ מונסי זצ"ל היה מקפיד מאוד לא לאכול לפני התקיעות וגם בשנת האחרונה בגיל 95 שהיה חלול ביותר לא הסכים לאכול קודם התקיעות, ולמרות שהאריכו מאוד בתפילות וסיימו בשעה מאוחרת.

קידוש קודם מוסף: יש פולמוס גדול האם קודם מוסף מתחייב בקידוש, או שעדיף אינו זמן הסעודה ויכול לטעוד בלי קידוש. ודיועו החדוש של **השר שלום מבעלזא זיע"א** וכן המנהג בבעלזא, שכיון שהתקיעות שייכים לשחרית יכול לאכול בלי קידוש. והגיד הגר"א יעקב מאיר שכטש שליט"א שאביו שמע מהגר"מ מניצנר זצ"ל, שלפני התקיעות מותר לאכול בלי קידוש, כי עדיין לא הגיע הזמן קידוש. והלכה מורים גדולים שאחרי תפילת שחרית אסור לטעום קודם קידוש שליט"א (ש.ק.).

8. עצה נפלאה

חידושי מעיני הורה הרב הגר"א ישראל יעקב פישר זצ"ל שכידוע היה כותב את זמני התפילה בבית הכנסת הגדול "זכרון משה" בירושלים, ובמועדו של ראש השנה היה מוסיף כבבת דין קדוש (הליכות אבן ישראל מועדים כרך ב' עמוד כח, בתביעות ההלכה כרך מ' עמוד 1172). בזה הלשון - "בראש השנה

'בית ההוראה - הילכתא'

מוקד מענה טלפוני לשאלות הלכתיות

מפעל 'הילכתא' חרט על גולו לימוד והחדרת ההלכה בציבור. רבני בית ההוראה 'הילכתא' נותנים מענה לשאלות הלכתיות, תוך ביאור מקורות וטעמי ההלכה לפרטיה.

ניתן להתקשר לבית ההוראה בכל שעות היום (עד 11 בלילה, במקרים החייגים ניתן להתקשר מאוחר יותר)

בין ותוכל לקבל מענה לשאלות בכל תחומי ההלכה:

1. פירוט השלוחות ב'קו בית ההוראה' לאחר הקשה על הספרה 1
2. שאלות כלליות
3. הלכות שבת ומשכרי השמש בשבת
4. חושן משפט ודיני ממונות
5. דיוני לשון הרע וריביות
6. כשרות משקאות הריפים

02-535-0-535

מומלץ לרשום את המספר בזמן הפלאפון לנת המודרז

חולשה כל שהיא, מחויב ללכת לביתו מיד אחרי תקיעת שופר, ולסעוד את נפשו. אפילו שהוא הפסק בין התקיעות דמושב בתקיעות דמועמד, ויעשה קידוש במקום סעודה' או תכף אחרי שחרית חל חיוב קידוש, ולפני תקיעת שופר אסור יותר מטעימה בעלמא. ממילא רק בקושר רב יכול לעשות קידוש במקום סעודה לפני תקיעת שופר.

בהליכות שלמה (תקיעות שופר פרק ב הלכה ג הערה 9) מסופר, כי בשנים שהיה קשה להגיש ז' אויבירגן זצ"ל שלא לאכול עד אחרי סיום התפילה, קידש ביום השני של ראש השנה אחרי תקיעת דמועמד, ואחר כך הלך למנין אחר שאחזו לפני התקיעות דמועמד לטעום את הברכה שוב. והורה לאלו שענישם כך, שיכוונו בברכת התקיעות שבבית הכנסת הראשון, לצאת ידי חובת תקיעות דמועמד, ובשמיעת הברכה במנין השני יכוונו לצאת ידי חובת תקיעות דמועמד. אבל ביום הראשון לא קידש עד אחרי מנור כל התפילה, ולא הסכים להזדקק להיתר הזה.

לדעת הגר"א יוסף שלום אלישיב זצ"ל (קובץ עיון הפרשה גיליון קנא עמוד רי, עדות הגר"א ישראלון). לכתחילה אין לעשות כן לאכול בין התקיעות דמועמד תקיעות דמועמד, ובשעת הדחק מותר, וזה עדיף מלאכול קודם התקיעות.

7. המקילים לגבי תקיעות

מנהג הישיבות: כאמור הכרעת המש"ב לגבי לולב, שמותר מעיקר הדין לטעום טעימה בעלמא לפני נטילת לולב, אך אין להקל בזה אלא לצורך גדול, והנה בזמנו הדורות חוששים ולכן ראו מקילים לאכול קודם התקיעות, וכן התקבל מנהג הרבה קהילות ישראל בישיבות הקדושות לאכול לפני התקיעות. ופירוט הדברים מופיע באריות במכתב הגר"א מרדכי גיפטר זצ"ל (גבורת אליהו סימן קס) שכן נהגו בטלז על פי גדולי טלז, ובסלובודקא בימי הגר"מ מפעטיש זצ"ל, וברקע על פי הסבא מקלם זצ"ל, וכן נהג הגר"א קוטלר זצ"ל, ומביא ששמעון כן שישנו המנהג מהגר"א ישראל סלנטר זצ"ל.

הגיד הגר"ש זצ"ל בנו של הגר"א ירוחם ליוואוויץ והמשיגה דמיר, כאשר הגיע לזמן הנתיב לאכול קודם התקיעות, והבעלי בתים שהתפללו בישיבה התנגדו לכך בתוקף, ותבעו אותו לדין בראש השנה אצל רב העיר הגר"א אליהו ברוך קמאי זצ"ל, רבי ירוחם טען בתוקף שקיבל זאת מהגר"א אצילה בלאזר זצ"ל שהיה מגדולי תלמידי הגר"א ישראל סלנטר, ואם לא יקבלו ידעו

